שירי ציון

יודישעס ליעדערבוך

העברעאיש־יודיש־פולניש־דייטש.

צווייטע פֿערגראָססערטע אויפֿלאַגע.

הערויסגעגעבען פֿונ'ם

פֿעראיין „ציון", נאדבוֹרנא (גאליציען).

פֿערלאַג דער הערויסגעבער.

—··—

דראָהאָביטש, תרס"ו.

דרוק פֿאָן א. ה. זופניק, ק. אונד ק. האָפֿליעפֿעראַנט.

HARVARD UNIVERSITY

402

Jüdisches Liederbuch

Deutsch-Polnisch-Jargon-Hebräisch

Zweite vergrösserte Auflage.

Verlag Verein „ZION", Nadwórna (Galizien).

K. u. k. Hoflieferant A. H. Żupnik, Buchdruckerej, Drohobycz.
1 9 0 6.

צו אונזערע „שירי ציון" ... איזט

ביי' אונז ערשיענען איין

Noten-Buch — נאטען־בוך

צום זינגען און צום שפּיעלען.

געדריקט אין עלעגאַנטער אויספיהרונג. פאָם בעריהמטען אונד אללבעקאַנטען יודיש־נאַציאָנאַלען קאָמפּאָזיטאָר הערן הערמאַן עהרליך, שטאַאַטליך געפּריפטען מוזיקלעהרער אין לעמבערג, נעזאַממעלט קאָרריגירט, צונויפגעשטעללט און אויך טהיילווייזע קאָמפּאָנירט.

ענטהאַלט פאָלגענדע ליעדער:

I. העברעאיש.

1 על מות הרצל
2 התקוה
3 שם במקום ארזים
... ם אשכחך
... שבועה של פועלי ציון
... ם עולם
משאת נפשי
שושנה
נס ציונה
1. יונה הומיה
1. אל טל ואל מטר
12 בשדמות בית לחם
13 שירת אסיר
14 אלף בית
15 שיר ערש I נומה פרח
16 „ „ II שכב הרדם

II. יודיש.

17 דיע שבועה
18 יודישע פרייהייט
19 דיע זעהנזוכט
20 אימער אין ציון
21 ישראל קים אַהיים
22 דער פאשפארט
23 דער אלף בית
24 ציונס קלאנ

III. פּולניש.

25 Przysięga Poałe Syon
26 Do Syonu
27 Znasz ty ten kraj
28 Gdzie smukłe cedry
29 Pieśń zmartwychwstania

IV. דייטש.

30 Mein Ideal
31 Die Hoffnung
32 Fern im Osten
33 Bundeslied d. Unitas
34 Bundeslied d. Achiwah
35 Kennst du das Land
36 Dort wo die Zeder.

ז מיט פּאָרטאָ: 1 קראָנע, 1 מאַרק, 1 שילינג, 1.20 פראַנקס, 50 קאָפּ.

ביי' אַבנאַהמע פאָן 10 עקזעמפּלאַרען 30% ראַבאַטט.

אדרעססע:

DEM ERSTEN ZIONISTISCHEN

REICHSRATSABGEORDNETEN

IN ÖSTERREICH

SEINER HOCHWOLGEBOREN HERRN

DR BENNO STRAUCHER

IN ANERKENNUNG

SEINER VERDIENSTE

FÜR DAS GESAMMT-

- - JUDENTUM - -

VON DEN HERAUSGEBERN

GEWIDMET.

פֿאָרוואָרט צור צווייטען אויפֿלאגע.

נאפּאָלעאָן דער גרויססער האָט געזאָגט „מיט ליעדער קען מען געווינען אַ שלאַכט". מיר ציוניסטען געפֿינען זיך אַצינד אויך אים קריעגסצושטאַנד. מיר פֿיהרען אַ שווערען פֿערצווייפֿעלטען קאַמפּף אויף לעבען און טוידט.

אויף לעבען און טוידט. וואָרען ס'איז דאָ אַ פּאַרטיי' אים יודענטהום, וואָס מ'ריפֿט זיי' אַססימילאַנטען, זיי ווילל'ען מיט אונז קורצען פּראָצעסס מאַכען, און זעגען אונז דַן למיתה. זיי' זאָגען אַז מיר האָבען אונזער מיססיאָן ערפֿיללט, און דאַרפֿען אַלס פֿאָלק אויפֿהערען צו לעבען.

אויססערדעם האָבען מיר אָבער אסאך שונאים, אַטהייל זאָגען אַז אַדרבה מיר דאַרפֿען זיין צעזייעט און צושפּרייט כדי דיע אומת העולם צו לערנען מדות טובות, אַטהייל מיינען אַז מיר דאַרפֿען זיצען פֿאַרלייגט דיא הענד, און וואַרטען ביז משיח וועט קימען, דוקא אויף איין עזעל צו רייטען, און אַ טהייל, דאָס איז אפשר דער געפֿעהרליכסטער שונא, מיינען נישט, און זאָגען נישט. זיי' זענען „אינדאָלענט" (גלייכגילטיג). בעליידיגט איהם וויע דעם לעטצטען, שפּייט איהם אין פּנים אַריין האַרט איהם נישט אַבי ס'זאָל טראָגען אַ „רֶוַחְל". —

מיט דער צווייטער אויסגאַבע דער פֿאָרליעגענדען ליעדער האָפֿען מיר אַניי' קאַמפּפֿמיטטעל געגען אונזערע פֿערשיעדענע שונאים צו שאַפֿען, און אַז דאָס מיטעל וועט זיין צוועק ערייכען.

דיע הערויסגעבער.

נפטר כ' תמוז תרס"ד

נולד י' אי' תר"ך

בנימן זאב ב"ר יעקב ד"ר תאודר הרצל ז"ל.

עַל מוֹת הֶרְצֵל!

בְּכֵה, יִשְׂרָאֵל, הַרְגִּיזוּ שָׁמַיִם,
וְיִשָּׁמַע נְהִי הָעָם,
וְעֵינֵינוּ תִשְׁטוֹפְנָה, וְעֵינֵינוּ תִדְלוֹפְנָה
נַהֲרֵי, נַחֲלֵי דָם.

מָה עֲבַרְתָּנוּ, מָוֶת, וַתִּגְזוֹל נֶפֶשׁ
„הוֹלֵךְ — לְפָנֵינוּ" הָרָם;
גָּזַלְתָּ, לֹא חָמַלְתָּ, מֵעַם עָנִי וְאֶבְיוֹן
נִשְׁמַת רוּחַ הָעָם!

וּדְוָיִם וּסְחוּפִים וַעֲרוּמִּים נוֹתַרְנוּ
אֳנִיָּה סוֹעֲרָה בְּלֶב־יָם;
אַיֵּה הַמִּשְׁפָּט, הַצֶּדֶק, הַיֹּשֶׁר,
אֵל נַעֲלֶה, נִשָּׂא וָרָם!

הַאֻמְנָם זו כֹחֲךָ, שׁוֹפֵט רָמִים,
לְדַכֵּא, לְפוֹצֵץ כָּעָשׁ;
לְהַאֲבִיד הָאוֹבֵד, לְדַכֵּא אֶת — הַמְדֻכָּא,
לִגְזוֹל כִּבְשַׂת הָרָשׁ? . . .

בְּכוּ בֵית יַעֲקֹב, קִרְעוּ שָׁמַיִם
וְיִשָּׁמַע נְהִי הָעָם;
תִּסְעַרְנָה הָאֲנָחוֹת וְיִתְפּוֹצְצוּ הַלְּבָבוֹת,
לְבָבוֹת טְבוּלִים בַּדָּם! . . .

כָּבָה מְאוֹרֵנוּ — הֶרְצֵל אֵינֶנּוּ!
גָּדוֹל שִׁבְרֵנוּ כַּיָּם
מִי יֵלֵךְ לְפָנֵינוּ, יְקוֹמֵם הֲרִיסוֹתֵנוּ,
מִי יִשָּׂא דֶגֶל הָעָם!

מַנְגִינַת־אֵבֶל

עַל מוֹת ד"ר תֵאוֹדֵר הֶרְצֵל.

א.

אֱלִי צִיּוֹן וְנוֹדְדֶיהָ
כְּאַלְמָנָה בִנְעוּרֶיהָ
וּכְאֵם שַׁכּוּלָה שֶׁאָבַד לָהּ
גַּם הָאַחֲרוֹן בְּבָנֶיהָ.

ב.

עֲלֵי בִנְיָמִן נְזִיר הָעָם,
כְּמַלְאָךְ גוֹאֵל לְאֶחָיו קָם;
וַיָּרֶם נֵס יִשְׂרָאֵל סָב
וּבְגֵו הַקָּפוּא יָצַק דָּם —
אלי ציון...

ג.

עֲלֵי הַלֵּב, לְבַב הַכְּפִיר,
שֶׁנִּמְלָא אַהֲבָה, עֹז וָשִׁיר;
וַיִּקְרַב כֹּל לִרְצוּצֵי־עָל
עֲדֵי פָּקַע זֶה לֵב אַבִּיר —
אלי ציון...

ד.

עַל שֶׁמֶשׁ זוּ, עַל שֶׁמֶשׁ חֹם
כִּי חֹשֶׁךְ פֶּתַע בְּעֶצֶם־יוֹם,
וְלֵיל שָׁחוֹר בָּא כִּמְבַשֵּׂר רָע,
בְּלִי כּוֹכַב־אוֹר מִשְּׁמֵי הָרוֹם
אלי ציון...

ה.

מַקְלְךָ, עַמִּי, קַח וּנְדֹד!
וְלוּ דִמְעָתְךָ מְלֵאָה נֹאד, —
עוֹד תֵּתַע, הוֹי, מִגּוֹי אֶל גּוֹי
וּגְבוּל אַרְצְךָ — רָחוֹק עוֹד.
אלי ציון...

עוֹדְךָ חַי!

עוֹדְךָ חַי! קִרְבֵּנוּ גִּבּוֹר הָרוּחַ
נוֹשֵׂא דִּגְלֵנוּ — זֶה דֶּגֶל הַתְּחִיָּה —
וּבְיָדַיִם אֱמוּנוֹת, וּבְלֵב בָּטוּחַ
עָל הֲרִימוֹתָיו אֶל עֵבֶר מֹרִיָּה.

עוֹדְךָ חַי! קִרְבֵּנוּ „גִּבּוֹר הַתְּחִיָּה"
שֶׁהִנְחַלְתָּ לְעַמְּךָ זֶה הַדֶּגֶל הָרָם,
וַתֹּאמַר לִמְחוֹת מִלְּחֵי הָעִבְרִיָּה
דִּמְעָתָהּ הַיְשָׁנָה הָרְחָבָה מִיָּם

עוֹדְךָ חַי! קִרְבֵּנוּ חוֹלֵם וְלוֹהֵם
– חוֹלֵם שְׁבוּתֵנוּ, וְלוֹהֵם בְּכִשְׁרוֹן וָכֹחַ –
עַמְּךָ הַנַּעֲנֶה הַמְּצִיא – נֹחַם
מֵפִיד עוֹלָמִים, תַּחְתָּיו יֵלֵךְ שְׁחוֹחַ.

עֲנוּתוֹ הַנִּצְחִית כִּי נִקְרָה לְךָ בַּמֹּחַ,
וְאֵת לִבְּךָ לָחֲצָה, וּמְדוּרַת אֵשׁ שָׁם נֶעֶרְכָה,
וְהָיָה לִבְּךָ הַגָּדוֹל לְעַמְּךָ מִזְבֵּחַ,
וְאַתָּה הָיִיתָ לְעוֹלָה עַל הַמַּעֲרָכָה.

לְמַעַן עַמְּךָ חָיִיתָ וּלְמַעֲנוֹ מַתָּ
בַּאֲבִיב חֶלְדְּךָ הָרַעֲנָן,
וּבְמִשְׁמַרְתְּךָ הַקְּצָרָה לוֹ הַרְבֵּה נָתַתָּ,
וַתּוֹר לוֹ הַדֶּרֶךְ אֶל חוֹף הַשַּׁאֲנָן . . .

טַל תְּחִיָּה – בַּחַיִּים לְעַמְּךָ הָיִיתָ,
וְאֵשׁ עֵינֶיךָ הָיָה לוֹ לַשֶּׁמֶשׁ,
וּמִכּוֹס יְגוֹנוֹ קֻבַּעְתּוֹ „כָּלִיל“ אַתָּה מָצִיתָ,
וְאֵלֶּה הָעֵינַיִם כָּבוּ וַתְּכַסֵּם אֶמֶשׁ.

כָּבוּ, וְעוֹדְךָ חַי! וַתְּחִי גַם הַתְּחִיָּה,
אוֹתָהּ רִאשׁוֹנָה מִבָּמַת עָם בִּשַּׂרְתָּ
לְאֻמָּתְךָ, זוּ סֹעֲרָה עֲנִיָּה,
וּבְנִשְׁמָתָהּ אוֹתָהּ הֵיטֵב צָרַרְתָּ.

עוֹדְךָ חַי! וּלְעוֹלָם תְּחִי בְּקֶרֶב אוּמָּתְךָ,
עַל לִבָּהּ פּוֹרַתָּ גַּרְעִינֵי חַיֶּיךָ,
וּבְנִשְׁמָתָהּ הַנִּצְחִית הִתְמַזְּגָה נִשְׁמָתְךָ
וּבְיָמֶיהָ — יְמֵי עַם עוֹלָם — יִהְיוּ יָמֶיךָ.

הַתִּקְוָה.

א.

כָּל עוֹד בַּלֵּבָב פְּנִימָה
נֶפֶשׁ יְהוּדִי הוֹמִיָּה,
וּלְפַאֲתֵי מִזְרָח קָדִימָה
עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה. —

עוֹד לֹא אָבְדָה תִקְוָתֵנוּ,
הַתִּקְוָה הַנּוֹשָׁנָה:
לָשׁוּב לְאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ,
לָעִיר בָּהּ דָּוִד חָנָה.

ב.

כָּל עוֹד דְּמָעוֹת מֵעֵינֵינוּ
יִזְלוּ כְּגֶשֶׁם נְדָבוֹת,
וּרְבָבוֹת מִבְּנֵי עַמֵּנוּ
עוֹד הוֹלְכִים עַל קִבְרֵי אָבוֹת —

עוד לא אבדה...

ג.

כָּל־עוֹד חוֹמַת מַחֲמַדֵּנוּ
לְעֵינֵינוּ מוֹפַעַת,
וְעַל חָרְבַּן מִקְדָּשֵׁנוּ
עַיִן אַחַת עוֹד דּוֹמַעַת —

עוד. לא אבדה...

ד.

כָּל עוֹד מֵי הַיַּרְדֵּן בְּגָאוֹן
מְלֹא גְדוֹתָיו יִזֹּלוּ,
וּלְיָם כִּנֶּרֶת בְּשָׁאוֹן
בְּקוֹל הֲמוּלָה יִפֹּלוּ—

עוד לא אבדה...

ה.

כָּל־עוֹד שָׁמָּה עֲלֵי דְרָכַיִם
שַׁעַר יֻכַּת שְׁאִיָּה,
וּבֵין חָרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם
עוֹד בַּת צִיּוֹן בּוֹכִיָּה,

עוד לא אבדה...

ו.

כָּל עוֹד דְּמָעוֹת טְהוֹרוֹת
מֵעֵין בַּת עַמִּי נוֹזְלוֹת,
וְלִבְכּוֹת לְצִיּוֹן בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת
עוֹד תָּקוּם בַּחֲצִי הַלֵּילוֹת —

עוד לא אבדה...

ז.

כָּל עוֹד נִטְפֵי דַם בְּעוֹרְקֵינוּ
רָצוֹא וָשׁוֹב יִזֹּלוּ,
וַעֲלֵי קִבְרוֹת אֲבוֹתֵינוּ
עוֹד אֶגְלֵי טַל יִפֹּלוּ —

עוד לא אבדה...

ח.

כָּל־עוֹד רֶגֶשׁ אַהֲבַת הַלְאוֹם
בְּלֵב הַיְהוּדִי פֹּעֵם,
עוֹד נוּכַל קַוּוֹת גַּם הַיּוֹם
כִּי יְרַחֲמֵנוּ אֵל זוֹעֵם.

עוד לא אבדה...

ט.

שִׁמְעוּ, אַחַי, בְּאַרְצוֹת נוּדִי
אֶת קוֹל אַחַד חוֹזֵינוּ:
כִּי רַק עִם אַחֲרוֹן הַיְהוּדִי
גַּם אַחֲרִית תִּקְוָתֵנוּ!

עוד לא אבדה..

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים.

„Dort wo die Zeder“ :מנגינה

א. שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים מְנַשְּׁקִים עָבֵי־רוֹם
שָׁם בִּמְקוֹם בַּיַּרְדֵּן שׁוֹטְפִים גַּלֵּי־תְהוֹם.
בִּמְקוֹם עֲפַר אֲבוֹתַי דּוּמָם מֻנָּח שָׁם,
אֶרֶץ שֶׁהַמַּכְּבִּים הִשְׁקוּהָ נַחֲלֵי דָם.
צְבִי אֲרָצוֹת שֶׁעַל תְּכֵלֶת יַם הַחוֹף
אֶרֶץ קֶדֶם הוּא לִי זֶה יְפֵה־הַנּוֹף.

ב. וְאִם בִּידֵי אַכְזָרִים גֹּרַשְׁתִּי מִשָּׁם
וּמֵאָז אָנוּדָה מֵעַם אֶל עָם —
אַךְ בְּצִיּוֹן נִשְׁאַר לְעוֹלְמֵי־עַד הַלֵּב
לְמִזְרַח־שֶׁמֶשׁ תִּכְלֶה בַּת־עֵינִי מִכְּאֵב
בִּתְפִלָּתִי אֶפְנֶה לְמִזְרָח זֶה הַחוֹף
כִּי אֵל יְשִׁיבֵנִי אֶל יְפֵה הַנּוֹף.

ג. אוּלָם אִם בִּגְזֵרַת גּוֹרָלִי זֶה הַמָּר
עֵינַי תִּסָּגַרְנָה פֹּה עַל אַדְמַת זָר —
גְּוִי אָז הוֹרִידוּ אֶל אֹפֶל הַבּוֹר
וְהַטּוּ נָא אֶת פָּנַי אֶל מִזְרַח הָאוֹר
רֹאשִׁי יָנַח לְעֵבֶר תְּכֵלֶת יַם־הַחוֹף
אֶל צִיּוֹן מוֹלַדְתִּי אֶל יְפֵה־הַנּוֹף.

ד. שָׁם אֲחַכֶּה דוּמָם עַד בּוֹא עֶת־קֵץ לִי
שֶׁעֲוֹן אֲבוֹתַי יְכֻפַּר כָּלִיל בִּי
עַד שֶׁהַתַּרְעֵלָה תְּמַלֵּא אֶת הַכּוֹס
וּמָשִׁיחַ יָבוֹא וְיָרִים אֶת הַנֵּס
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה יָשִׁיב אָז לַסּוֹף
אֶת הָעָם הַנּוֹדֵד אֶל־יְפֵה־הַנּוֹף.

ה. שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים מְנַשְּׁקִים עָבֵי־רוּם,
שָׁם בִּמְקוֹם בַּיַּרְדֵּן שׁוֹטְפִים גַּלֵּי־תְהוֹם,
בִּמְקוֹם עֲפַר אֲבוֹתַי דוּמָם מֻנָּח שָׁם
אֶרֶץ שֶׁהַמַּכַּבִּים הִשְׁקוּהָ נַחֲלֵי־דָם

צְבִי אֲרָצוֹת שֶׁעַל תְּכֵלֶת יַם הַחוֹף
אֶרֶץ קֶדֶם הוּא לִי זֶה יְפֵה־הַנּוֹף.

אִם אֶשְׁכָּחֵךְ.

צִיּוֹן תַּמָּתִי, צִיּוֹן חֶמְדָּתִי,
לָךְ נַפְשִׁי מֵרָחוֹק הוֹמִיָּה:
תִּשְׁכַּח יְמִינִי אִם אֶשְׁכָּחֵךְ, יָפָתִי,
עַד תֶּאְטַר בּוֹר קִבְרִי עָלַי פִּיהָ.

תִּדְבַּק עַד מוֹתִי לְחִכִּי לְשׁוֹנִי
אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי, בַּת צִיּוֹן הַנְּשַׁמָּה!
יִיבַשׁ לְבָבִי מֵחֳלִי מְעוֹנִי, —
אִם תִּיבַשׁ עַל שִׁבְרֵךְ דִּמְעָתִי הַחַמָּה . . .

יֶהֱרַס בֵּית חָמְרִי, תְּהִי נַפְשִׁי לִכְלִמָּה
אִם יָסוּר מֵעֵינִי מַרְאֵה הֲרִיסוּתֵךְ,
יְהִי גְּרוֹנִי כַּמָּק, אֲכוּל עָשׁ וְרִמָּה,
אִם קוֹלִי לֹא אֶשָּׂא לִבְכּוֹת עֱנוּתֵךְ . . .

לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ, צִיּוֹן, לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ תַּמָּתִי!
אַתְּ, עֵת אֶזְכְּרָה תוֹחַלְתִּי וְשִׂבְרִי
וְעֵת הַכֹּל אֶשְׁכָּחָה — אַתְּ שְׁאֵרִית נִשְׁמָתִי
וְצִיּוֹן אַתְּ צִיּוֹן, תְּהִי עָלַי קִבְרִי!

הַשְּׁבוּעָה

של פועלי־ציון.

מנגינה: „דיא שבועה".

א.

יָדֵינוּ לְצַד מִזְרָח נָרִים וְנִשָּׁבֵעָה
בְּצִיּוֹן, בְּדִגְלָהּ וּבְאַרְצָהּ הַיְקָרָה;
בְּכָל אֲשֶׁר נֶאֱהַב וּבְכָל אֲשֶׁר נוֹקִירָה,
בְּחֶרֶב גִּבּוֹרֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׁבָּרָה.

ב.

בְּהִסְתּוֹרִיַּת עַמֵּנוּ אֲשֶׁר נִכְתָּבָה
בְּדִמְעוֹת עֵינֵינוּ וּבְדַם בְּשָׂרֵנוּ;
בְּכָל אֲשֶׁר נִשָּׁבַע עַמֵּנוּ לְהַבָה,
לְהִלָּחֵם בַּעֲדוֹ בְּאֹמֶץ לִבֵּנוּ.

ג.

נִשָּׁבֵעַ הִשָּׁאֵר אוֹהֲבִים וְנֶאֱמָנִים,
נִשַּׁקְנוּ לֹא לְהַשְׁלִיךְ מִיָּדֵינוּ;
עַד אֲשֶׁר נִהְיֶה חָפְשִׁים וּבְנֵי חוֹרִים,
לִחְיוֹת חַיֵּי־שַׁלְוָה וְהַשְׁקֵט בְּאַרְצֵנוּ.

ד.

נִשָּׁבֵעַ, הַכְּבָלִים לְשַׁבֵּר לִרְסִיסִים,
לַהֲסִירָם מֵעַל יָדַיִם הַכְּבוּלוֹת;
לִפְרֹק מִמֶּנּוּ עֹל הַמְּעִיקִים וְהַלּוֹחֲצִים,
לַעֲזֹב הַגָּלוּת וּפִנּוֹת הָאֲפֵלוֹת.

ה.

גַּם לִפְנֵי הַגִּיעֵנוּ אֶל הַמַּטָּרָה,
פֹּה אִם נָמוּתָה בְּאֶמְצַע הַמְּגַמָּה;
אֲזַי לַאֲחֵרִים רוּחֵנוּ נִמְסָרָה,
מְקוֹמֵנוּ לְמַלֵּא בַּמִּלְחָמָה.

מִזְרָחָה.

א.

קוּמוּ הַגּוֹלִים, עֻלְּכֶם הָסִירוּ,
שֶׁמֶשׁ הָאָבִיב זָרְחָה עֲלֵיכֶם;
מִשְּׁנַת הַגָּלוּת הִתְעוֹרְרוּ הָעִירוּ,
פִּתְחוּ עֵינֵיכֶם, הָרִימוּ רָאשֵׁיכֶם;
הָבִינוּ, כִּי לֹא פֹּה תִּמְצְאוּ הָרְוָחָה
לְכוּ וְנֵלְכָה שָׁמָּה — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

ב.

עִזְבוּ הַגֵּיתוֹ, הַמְּקוֹמוֹת הַצָּרִים,
בָּם שְׁנוֹת אַלְפַּיִם חַיֵּיכֶם אָבָדוּ;
גָּרְשׁוּ מֵעֲלֵיכֶם אֶת רִבְבוֹת הַנְּשָׁרִים,
שֶׁבְּצִפָּרְנֵיהֶם אֶת בְּשַׂרְכֶם גָּרְדוּ;
רַב לָכֶם בְּכִי, דַּי לָכֶם אֲנָחָה,
קוּמוּ הִתְאוֹשְׁשׁוּ — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

ג.

הֲתִשְׁמְעוּ אַחִים אֶת קוֹל בְּנֵי עַמֵּנוּ,
דַּי לָנוּ חֲלוֹמוֹת. הַשֵּׁנָה חָלָפָה;
אַדִּיר חֶפְצֵנוּ לָשׁוּב אֶל אַרְצֵנוּ,
מָקוֹם שָׁם הַגְּאוּלָה לָנוּ נִשְׁקָפָה,
אַךְ שָׁמָּה הַנַּחֲלָה וְהָרְוָחָה,
זֹאת תְּשׁוּבָתֵנוּ — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

ד.

דַּי לָנוּ לִפְנוֹת לְחֶזְיוֹנוֹת הַנִּבְעָרִים
חֹפֶשׁ גַּם אַחֲוָה, בָּם צָדוּ לִבֵּנוּ,
נוֹכַחְנוּ דַעַת, כִּי לֹא מֵהַזָּרִים
אַךְ מִיָּדֵנוּ, תָּבֹא תְּשׁוּעָתֵנוּ.
אַךְ בְּאֶרֶץ הַצְּבִי, אַךְ שָׁמָּה הָרְוָחָה
לְצִיּוֹן לִיהוּדָה — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

עַם עוֹלָם.

מַה נִּשְׁמַע לִרְגָעִים,
קוֹל מִכָּל אַפְסָיִם:
„כִּי אָבַל, נָבַל עַמֵּנוּ?
עָצְמָתֵנוּ פַּסָּה
כָּל־רוּחַ נָמַסָּה —
אֵין עוֹד חַיִּים בִּלְבָבֵנוּ?

הוֹי, שׂוֹנְאֵינוּ הַסּוּ!
הָסִיר אֵיבָה נַסּוּ,
אָז תִּפָּקַחְנָה עֵינֵיכֶם;
אָז תִּרְאוּ, תָּבִינוּ,
תַּשְׂכִּילוּ, תַּאֲמִינוּ,
כִּי נַעֲלִים אָנוּ עֲלֵיכֶם:

לֹא יִירָא כָּל רֶצַח,
לֹא יְכוֹל לָנֶצַח,
עַם מוֹצִיא רֹב אַנְשֵׁי רוּחַ:

הַכֹּהֲנִים, הַלְוִיִּם
וּמְשׁוֹרְרִים וּנְבִיאִים,
חוֹרְתֵי אִמְרֵי אֵל עַל לוּחַ

הֵם כִּשְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת,
עַד קֵץ כָּל הַדּוֹרוֹת,
יָאִירוּ אֶל יוֹשְׁבֵי חָלֶד;

כִּי רָמוּ, נִפְלָאוּ,
לָכֵן לֹא יִגְוָעוּ,
וּבָם יֶהְגֶּה גַּם שָׂב גַּם יָלֶד.

גַּם שָׂרֵי הַצְּבָאוֹת,
כַּכְּפִירִים, כָּאֲרָיוֹת,
בָּנוּ תָּמִיד לֹא חָסֵרוּ.

בָּרָק וִיהוֹשֻׁעַ,
שִׁמְשׁוֹן הַפָּצוּעַ, —
אַף כִּי אֶת עֵינָיו נִקֵּרוּ.

גַּם דָּוִד אִתָּמוֹ,
עוֹלֶה עַל כֻּלָּמוֹ,
הוּא גִּבּוֹר וּמְשׁוֹרֵר יָחַד;

לוֹ כִּנּוֹר מְשַׂחֲקִים,
לוֹ חִצִּים כִּבְרָקִים,
לֹא חָת, לֹא יָדַע כָּל־פָּחַד

גַּם אַחֲרֵי נָפְלֵנוּ,
עֵת חָרְבַן אַרְצֵנוּ,
עֵת כָּל־מַחֲמַדֵּנוּ שָׁמֵמוּ, —

עוֹד גִּבּוֹרִים קָמוּ,
אוֹיְבֵינוּ הָמָמוּ,
גִּבּוֹרִים מִסַּפֵּר עָצֵמוּ!

הֵן הַחַשְׁמוֹנָאִים,
הִרְעִישׁוּ שָׁמַיִם,
גַּם אֶרֶץ רָגְזָה תַּחְתֵּימוֹ;

עֵת חַרְבָּם הִבְרִיקָה,
אָז שָׁחֲקָה, הֵדַקָּה
כֶּעָפָר רִבְבוֹת צָרֵימוֹ.

כֵּן, עַד עוֹלָם סֶלָה,
לִבֵּנוּ כַּסֶּלַע;
אַדִּירִים נַחְנוּ כֻלָּנוּ!

רוֹם, בָּבֶל, חָלָפוּ
פָּרַס, מָדַי, סָפוּ,
וּבְכָל זֹאת עוֹד חַיִּים אָנוּ!

וּבְגַלֵּי הַחַיִּים
מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
עוֹד רֹב מַמְלָכוֹת יִמָּחוּ;

רַק עַם הַרְבֵּה בָּכִי
רַק הוּא נֶצַח יֶחִי,
וּמְאוֹרָיו נֶצַח יִזְרָחוּ!

מַשְׂאַת נַפְשִׁי.

שֶׁמֶשׁ אָבִיב נָטָה יָמָּה
עַד לִקְצוֹת שָׁמַיִם;
זִיו חַכְלִילֵי הוּצַק שָׁמָּה
תַּאֲוָה לָעֵינָיִם.

סָבִיב תִּשְׁלַט שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט,
עָלֶה בַּל יִתְעוֹרֵר;
עַל רֹאשׁ גַּבְנוּן בָּדָד דּוּמָם
יוֹשֵׁב לוֹ הַמְשׁוֹרֵר.

מַה נָּעַמְתָּ, תּוֹר הָאָבִיב!
הוֹדְךָ מִי יַשְׁמִיעַ
תִּקְוַת אֱנוֹשׁ כִּי תָבֹאנָה
יוֹם אֶל יוֹם יַבִּיעַ!

רוּחַ נוֹאָשׁ יָשׁוּב יֶחִי,
יַחְשֹׁב רֹב מַחֲשָׁבוֹת;
יִשְׁכַּח מֹרֶךְ רִפְיוֹן גֵּוֹ,
יִשְׁאַף אַךְ נִשְׂגָּבוֹת...

סָבִיב תִּשְׁלַט שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט
הַס! קוֹל מַשַּׁק כָּנָף...
רוּחַ צַח עַל פְּנֵי עָבַר,
יָנַע גַּם כָּל עָנָף.

הִיא הַחֲסִידָה חַשְׁרַת אֵבֶר,
וְכַת גֵּו כְּסֹלֶת;
שָׁם בִּמְחוּגָה, הַלְאָה מַעְלָה
תֶּחֱצֶה יַם הַתְּכֵלֶת!...

הָהּ מִי יִתֵּן כַּנְפֵי נֶשֶׁר
לִי, גַּם לִי תוֹלֵעָה,
אוֹ כְאָדָם, לוּ אַךְ חָפְשִׁי
אֵשֵׁב אוֹ אֵצֵאָה.

אָז אָעוּפָה, אֶסַּע קֵדְמָה
— שָׁם שָׁר, מֵת הַלֵּוִי;
שָׁם עַל שַׁדְמוֹת בָּר וָפֶרִי
חִישׁ יֶחָשֵׁךְ כְּאֵבִי.

אֵיךְ, אֵיךְ אַדְמַת קֹדֶשׁ?
רוּחִי לָךְ הוֹמִיָּה!
אֲוִיר אַרְצֵךְ חַיֵּי נֶפֶשׁ,
מַרְפֵּא גַּם לִגְוִיָּה.
אֲוִיר אַרְצֵךְ חַיֵּי נֶפֶשׁ,
יָעִיר בִּי הִגָּיוֹן;
מַחֲזוֹת נֹעַם, מַחֲזוֹת קֹדֶשׁ
אֶרְאֶה בְחִזָּיוֹן:
שֶׁמֶשׁ מַזְהִיר הֵאִיר אָרֶץ,
יַבְרִיק טַל עֲרָבִים,
שִׁיר הָאִכָּר, בָּרִיא רַעֲנָן,
נִשְׁמַע מֵאֲסָמִים.
קוֹל הֶחָלִיל מִשְּׂפַת הַנַּחַל —
רֹעֶה יַשְׁקְ הָעֵדֶר;

קוֹל שִׁיר נֹעַם, שִׁירַת עַלְמָה
שָׁם בִּפְנִים הַחֶדֶר.
עֲלֵי שַׁדְמוֹת בָּר וָפֶרִי
אֶעֱבֹד גַּם אָנֹכִי;
אֶעֱבֹד, אָשִׁיר, אֶשְׁאַף רוּחַ,
אוּלַי יָשׁוּב כֹּחִי!
אֶשְׁכַּח עָצְבִּי, תּוּגַת נַפְשִׁי,
עַל תִּקְוֹתַי כָּלוּ:
יָמִים טוֹבִים, חַיֵּי שֶׁקֶט,
נֶגְדִּי עוֹד יִצְהָלוּ.
אֵיךְ, אֵיךְ, אַדְמַת קֹדֶשׁ?
רוּחִי לָךְ הוֹמִיָּה!
לוּ גַּם אַתְּ, גַּם אֲנִי יַחְדָּו
נָשׁוּב עוֹד לִתְחִיָּה!..

יְהוּדִי קָטָן אֲנִי.

יְהוּדִי קָטָן אֲנִי אַךְ מָלֵא עֹז וָאֱיָל
וּגְדוֹלָה אַהֲבָתִי אֶל עַמִּי זֶה הַדָּל
אֶל עַמִּי גַּם אֶל אַרְצִי
שֶׁבַּמֶּרְחַקִּים שָׁם
שָׁם תַּחַת שְׁמֵי הַקֶּדֶם
אֶל תְּכֵלֶת שְׂפַת הַיָּם.

חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!

חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!
נָרִימָה פְּעָמֵינוּ!
טוּשׁוּ, אַחִים, טוּשׁוּ,
לְאֶרֶץ הוֹרָתֵנוּ!
לֹא לָנוּ הַמְּנוּחָה,
לֹא לָנוּ הַמַּרְגּוֹעַ
בְּאֶרֶץ הַקְּרוּחָה
מִשִּׁלְטוֹן הָאֶזְרוֹעַ!
חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!
נָרִימָה פְּעָמֵינוּ!
טוּשׁוּ, אַחִים, טוּשׁוּ
לְאֶרֶץ הוֹרָתֵנוּ!

א. רֵעַי בִּי יְהָתֵלוּ:
מַה־לְּךָ אֶרֶץ מוֹרָשָׁה?
שָׁם אִיִּים יְיֵלִילוּ —
תּוּר לְךָ אֶרֶץ חֲדָשָׁה!

חושו, אחים וכו'.

ב. אַל נָא פְּתָאִים תִּתְלוֹצָצוּ;
אַל נָא בָנִים שׁוֹכְחֵי אֵם!
פֶּן בָּכֶם, אוֹי, יִפְרְצוּ
צוֹרְרֵינוּ, צוֹרְרֵי שֵׁם. . .

חושו, אחים וכו'.

ג. אִמִּי בִּי מַפְצֶרֶת:
אָנָּא בְּנִי, אַל תַּשְׁלִיכֵנִי!
בִּלְתְּךָ אֲנִי, אוֹיָה, נִשְׁאֶרֶת
אֻמְלָלָה, מִי יְתַמְּכֵנִי?

חושו, אחים וכו'.

ד. אַל נָא אִמִּי הַיְקָרָה,
אַל נָא בִּי תִּפְצְרִי!
אֵל יַחֲלִיצֵךְ מִכָּל־צָרָה,
אוֹתִי נָא בַל תַּעַצְרִי!

חושו, אחים וכו'.

ה. שְׂאוּ נֵס צִיּוֹנָה
אֶל עִירֵנוּ הַחֲמוּדָה!
כִּי עַל כַּנְפֵי יוֹנָה
נַעֲלֶה הָרֵי יְהוּדָה!

חושו, אחים וכו'.

שׁוֹשַׁנָּה.

א. עַל אֵם הַדֶּרֶךְ שָׁמָּה מִתְגּוֹלֶלֶת
שׁוֹשַׁנָּה הַכְלִילַת עֵינָיִם ;
נֶהְדֶּפֶת מִסַּעַר עָלֶהָ נוֹבֶלֶת,
שׁוֹכֶבֶת פֹּה מִיּוֹמָיִם.
וְהִיא מִתְחַנֶּנֶת לְכָל נוֹסֵעַ :
"אָנָּא, אִישִׁים חָנּוּנִי !
שִׁמְרוּ צַעֲדֵיכֶם אוֹתִי מִנְּגוֹעַ,
פֶּן בְּרַגְלֵיכֶם תִּרְמְסוּנִי !
אָנָּא חָנּוּנִי !
מֵעָפָר הֲרִימוּנִי,
פֶּן אֶהְיֶה לְמִרְמַס רַגְלָיִם ;
בְּיֶדְכֶם שָׂאוּנִי,
אֶל עֵדֶן גַּנִּי,
אֶל גַּן מַחְמַד עֵינָיִם".

ב. „בִּרְאוֹתִי בַּגָּן שׁוֹשַׁנָּה נְטוּעָה,
תִּשְׁתַּפֵּךְ עָלַי נַפְשִׁי וְרוּחִי :
„גַּם אָנֹכִי הָיִיתִי מְאֻשָּׁרָה כָּמוֹהָ
נָתַתִּי רֵיחַ נִיחֹחִי,
בְּכֶרֶם הַמֶּלֶךְ הָיִיתִי פּוֹרַחַת
רוּחַ צַח שָׁאַפְתִּי,

הַהַרְסָה מִמַּעַל בְּקַרְנֶיהָ זוֹרַחַת
וְעַתָּה בְּיָד נִקְטָפְתִּי.
זֶה קוֹטֵף, זֶה חוֹמֵס,
זֶה טוֹרֵף, זֶה רוֹמֵס,
מֵאָז לֹא מָצָאתִי מָנוֹחַ;
גַּלְמוּדָה שׁוֹכֶבֶת,
מִמָּטָר נִרְקֶבֶת,
נִרְקֶבֶת עַד אֵין בִּי כֹּחַ".

ג. בְּעוֹד הַשּׁוֹשַׁנָּה מַר תְּיַלֵּלָה
עַל אָבְדַן תִּפְאֶרֶת פְּרָחֶיהָ,
וְהִנֵּה מַלְאַךְ יְיָ נִצָּב בַּמְסִלָּה,
מִמָּרוֹם שֻׁלַּח אֵלֶיהָ.
— „מִי אַתְּ, עֲנִיָּה, מִי אַתְּ אֻמְלָלָה?
אֵיפֹה הָיִית עַד כֹּה?
מָתַי נִקְטַפְתְּ, יַד מִי בָּךְ חָלָה,
וְעַתָּה מַה לָּךְ פֹּה?"
וַתַּעַן הַשּׁוֹשַׁנָּה
בְּקוֹל מַר כַּלַּעֲנָה:
—„אוֹי לִי כִּי יָרַדְתִּי שְׁאוֹלָה!
מִצִּיּוֹן אֲנִי,
יְהוּדָה שְׁמִי,
וְעַתָּה הִנְנִי בַגּוֹלָה!"

ד. „לִפְנֵי שְׁנוֹת אַלְפַּיִם הָיִיתִי בְרוּכָה,
בַּמְּלָכִים הָיִיתִי הַגְּבֶרֶת;
בְּיָדִי אָז שַׁרְבִיט הַמְּלוּכָה,
עַל רֹאשִׁי — כֶּתֶר תִּפְאֶרֶת;
מְלָכִים מְשַׁחְתִּי מִגֶּזַע יְהוּדָה,
מֵאַהֲרֹן — כֹּהֲנֵי אֵל,
וְעַתָּה נִשְׁאַרְתִּי שְׁכוּלָה, גַּלְמוּדָה,
וְאֵין לִי מוֹדַע וְגוֹאֵל!
לִסְפָרַד נִגְלֵיתִי,
לְדָתָם נִקְרֵאתִי,
בְּקִנְאַת הַדָּת אֲכָלוּנוּ;
הִרְבּוּ חֲלָלַי,
זְקֵנַי וְעוֹלָלַי,
עַד כִּי כָלָה גֵרְשׁוּנִי!"

ה. כְּשׁוֹשַׁנָּה בַּצִּיָּה, נִדְמֵית בַּת־יְהוּדָה,
בָּרֶפֶשׁ נִרְמָסִים פְּרָחַיִךְ;
בְּזוּיָה אַתְּ, שְׁבוּיָה, טְרוּפָה, גַּלְמוּדָה,
אֵין מִי יְרַחֵם עָלַיִךְ.
אָבַדְתְּ עַמֵּךְ, אָבַדְתְּ עֻזֵּךְ
אָבַדְתְּ אַף נֵצַח וָחַיִל;
אַךְ אֱמוּנָתֵךְ הִיא תִקְוָתֵךְ
בְּאָרְךְ אִישׁוֹן הַלַּיִל.

וַעֲקִי לֵאלֹהַיִךְ
עַד יְרַחֵם עָלַיִךְ,
חַכִּי עַד יְקַבְּצֵךְ צִיּוֹנָה
וִיחַדֵּשׁ יָמַיִךְ
כִּימֵי עֲלוּמַיִךְ,
וְלִירוּשָׁלַיִם תָּשׁוּבִי בְּרִנָּה.

נֵס צִיּוֹנָה.

א. שְׂאוּ צִיּוֹנָה נֵס וָדֶגֶל,
דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה —
מִי בָּרֶכֶב, מִי בָּרֶגֶל,
נֵעָשׂ נָא לַאֲגֻדָּה.
יַחַד נֵלְכָה נָא נָשׁוּבָה
אַרְצָה אֲבוֹתֵינוּ,
אֶל אַרְצֵנוּ הָאֲהוּבָה,
עֶרֶשׂ יַלְדוּתֵנוּ.

ב. שׁוּבוּ, שׁוּבוּ מִמֶּרְחַקִּים
אַרְצָה, אֶרֶץ אָבוֹת,
נוּסוּ, נוּסוּ מִמַּעֲמַקִּים
בְּעֶזְרַת שׁוֹכֵן עֲרָבוֹת.
אָז עַם נִהְיֶה כְּמוֹ הָיִינוּ,
מֶנּוּ יָתֵד פִּנָּה,
אָז אַךְ שְׂחוֹק יִמָּלֵא פִּינוּ,
וּלְשׁוֹנֵנוּ — רִנָּה.

ג. רוּחַ יוֹאָב תַּלְבִּישֵׁנוּ,
רוּחַ גְּבוּרַת צְדָקָה,
בְּעַד עַמֵּנוּ, בְּעַד אַרְצֵנוּ,
חִזְקוּ וְנִתְחַזָּקָה.
אַל נָא יָבֹא מֹרֶךְ בָּנוּ
מִפְּנֵי חֶרֶב יוֹנָה —
נִקַּח לָנוּ מַה שֶּׁלָּנוּ
נִשָּׂא נֵס צִיּוֹנָה!

יוֹנָה הוֹמִיָּה.

„אוֹי, כִּי עוֹטְיָה אָנִי!
אֲנִי אַךְ נֹדֶדֶת,
מִמְּעוֹן חַגְוֵי סַלְעִי,
הוֹי אֲנִי יוֹרֶדֶת;
סְבִיבִי יָחוּל סַעַר,
בָּדָד אֶדּוֹד כָּנָף
וּבֵין סִבְכֵי יַעַר
עֲרִירִי אֶבְחַר עָנָף.

דּוֹדִי עֲזָבַנִי,
עֵת כִּי אַפּוֹ חָרָה,
יַעַן הוֹלִיכַנִי
שׁוֹלָל רוּחַ סָרָה:
בָּגַדְתִּי בוֹ בֶּגֶד,
לֶכֶת אַחֲרֵי זָרִים,
רָאוּ זֹאת מִנֶּגֶד
וַיִּרְדְּפוּנִי צָרִים.

מִיּוֹם חָלַף דּוֹדִי
עֵינִי מָלְאָה מַיִם,
בִּלְעָדֶיךָ, הוֹדִי!
לָמָּה זֶּה לִי חַיִּים?

טוֹב לִי שְׁכוֹן צַלְמָוֶת,
מִנְּדוֹד בְּרַחֲבֵי חָלֶד,
לְקֹשִׁי יוֹם הַמָּוֶת,
לַצָּרָה אָח יוּלָד.

שָׁם צִפֳּרִים שְׁתַּיִם
פֶּה אֶל פֶּה יִשָּׁקוּ,
וּמִן חֵן שְׂפָתַיִם
צוּף עֵדֶן יִינָקוּ;
שֶׁאֲנָן מָצְאוּ בַיִת,
נִשְׁקָף בֵּין עֳפָאִים
סָבִיב שְׁתִילֵי זַיִת
סָבִיב פְּאֵר דּוּדָאִים.

אַךְ אָנֹכִי גוֹלָה,
אָנָה אֶמְצָא בַיִת?
בִּמְעוֹן חַגְוֵי סַלְעִי
עָלָה שָׁמִיר שַׁיִת!
דּוֹדִי עֲזָבַנִי
עֵת כִּי אַפּוֹ חָרָה
יַעַן הוֹלִיכַנִי
שׁוֹלָל רוּחַ סָרָה.

גַּם פֶּרֶס וְעָזְנִיָּה,
הֵם לְמִינָם שְׁנַיִם;
יוֹנָה אַךְ הוֹמִיָּה
יְחִידָה בֵּין הַחַיִּים.
יַחַד בְּקֵן יִשְׁלָיו
שׁוֹפְכֵי דְמֵי נְקִיִּים;
תְּמִימִים הֵה יִבְכָּיו,
אָבְדָה תִּקְוַת עֲנִיִּים!

שׁוּבָה, חַיֵּי רוּחִי!
שׁוּבָה, נֶחָמָתִי!
רְאֵה נָא מְרִי שִׂיחִי
נֶהֱלְנִי מְעוֹנָתִי;

חֲמוֹל עָלַי עֲזוּבָה
הָשֵׁב לִי דוֹדֶיךָ
חַגְוֵי סַלְעִי שׁוּבָה
וְאֶחֱסֶה בִּכְנָפֶיךָ".

כֵּן אָזְנִי שָׁמָעָה,
בְּלַיְלָה יְלִיל דְמָמָה,
רֶגֶשׁ יָהּ נִמְלָאָה
כָּל נְאוֹת אֲדָמָה;
וְעֵת אָזְנִי שׁוֹמַעַת
קוֹל יוֹנָה הוֹמִיָּה
נַפְשִׁי מְאֹד יוֹדַעַת
בַּת עַמִּי בּוֹכִיָּה.

אַל טַל וְאַל מָטָר.

אַל טַל וְאַל מָטָר — דְּמָעַי יַרְטִיבוּ
צִיּוֹן אֶת הָרָבַיִךְ;
לֹא אֵשׁ וָשֶׁמֶשׁ — דָּמֵינוּ יַאְדִּימוּ,
צִיּוֹן, אֶת שָׁמַיִךְ.

וְאַד יַעֲלֶה מִדִּמְעוֹת עֵינֵינוּ
וְהָיָה לִמְטַר שָׁמַיִם,
וּמֵי מְנוּחוֹת יַרְגִּיעוּ רוּחֵנוּ,
אֶת רוּחַ אֲבֵלֵי יְרוּשָׁלָיִם.

נַחַם לְנֶפֶשׁ, דֶּמַע עֵינַיִם
וּמַרְפֵּא לְרוּחַ נִשְׁבֶּרֶת;
לְנִדְכְּאֵי לֵב יְאַמֵּץ יָדַיִם
וְיַשְׁבִּיחַ נֶפֶשׁ סוֹעֶרֶת.

בְּשַׁדְמוֹת בֵּית לֶחֶם.

א. בְּשַׁדְמוֹת בֵּית לֶחֶם, בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה,
עֲלֵי־קֶבֶר קְדוּמִים תֶּאֱבַל מַצֶּבֶת;
וּבְבֹא חֲצוֹת לַיְלָה, מֵאֶרֶץ עֵיפָתָה,
תַּעֲלֶה יְפַת מַרְאֶה בֵּית־קִבְרָהּ עֹזֶבֶת.

ב. אֶל יַרְדֵּן מִזְרָחָה דּוּמָם צֹעֶדֶת,
אֶל גַּלֵּי מֵי קֹדֶשׁ דּוּמָם צוֹפִיָּה;
מֵעֵינָהּ הַיָּפָה דִּמְעָה יֹרֶדֶת,
אֶל גַּלֵּי מֵי קֹדֶשׁ מְסַכִּים דּוּמִיָּה.

ג. וְדִמְעָה אַחַר דִּמְעָה חֶרֶשׁ נוֹזֶלֶת
אֵין בְּכִי וַאֲנָחָה — וּדְמָעוֹת נִגָּרוּ;
וְדִמְעָה אַחַר דִּמְעָה לַיַּרְדֵּן נֹפֶלֶת,

בִּרְכַּת עָם.

ברכת ה׳ אליכם ברכנו אתכם בשם ה׳.
(תהלים קכט).

תֶּחֱזַקְנָה יְדֵי כָל אַחֵינוּ הַמְחוֹנְנִים
עַפְרוֹת אַרְצֵנוּ, בַּאֲשֶׁר הֵם שָׁם;
אַל יִפֹּל רוּחֲכֶם, — עַלִּיזִים, מִתְרוֹנְנִים
בֹּאוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעֶזְרַת הָעָם!

הֵן סַפְּרִים אֲנַחְנוּ אֶת־נִדְבְכֶם, וְחוֹבְבִים
נִטְפֵי הַדְּמָעוֹת וְזֵעַת הָאַף,
הַיֹּרְדִים כַּטַּל לְיִשְׂרָאֵל וּמְשׁוֹבְבִים
נַפְשׁוֹ הַנִּלְאָה הַשּׁוֹמְמָה בַּבְּכִי;

וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּקְדַּשׁ כָּל דִּמְעָה שֶׁצָּלְלָה
בְּיַם דִּמְעוֹתֵינוּ נְדָבָה לָעָם,
כָּל טִפָּה שֶׁל זֵעַת אַפַּיִם שֶׁסָּלְלָה
דֶּרֶךְ אֲדֹנָי — כַּחֵלֶב וָדָם...

אִם לֹא אֶת הַטְּפָחוֹת — רַק מַסָּד יְסַדְתֶּם
רַב לָכֶם, אַחַי! עֲמַלְכֶם לֹא שָׁוְא!
הַבָּאִים — וּבְנִיתֶם, וְטַחְתֶּם, וְשַׂדְתֶּם,
עַתָּה רַב לָנוּ אִם נָטוּי הַקָּו.

גּוֹי ־קוֹ־קָו אֲנַחְנוּ — מַקּוּ לָקוּ קוֹמְמוּ
שְׁמָמוֹת עוֹלָם וּבְנוּ בִּנְיַן עַד ;
יֵשׁ יוֹם וּמִיָּם עַד יָם יֵצְאוּ יִשְׁתּוֹמְמוּ
לִרְאוֹת מַה פָּעַל קָטֹן גּוֹיִם, עַם נָד ...

לָמָּה, מְפֻגָּרִים, פַּעֲמֵיכֶם כֹּה בוֹשְׁשׁוּ ?
הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל, הַאִם בְּנֵי מֵרוֹז ?
הוֹי, כֹּחוֹת נִפְרָדִים, הִתְלַקְּטוּ, הִתְקוֹשְׁשׁוּ
עִבְדוּ שֶׁכֶם אֶחָד בְּחַיִל וָעֹז !

הֲמַסּוּ נָא, עֶגְלֵי הַזָּהָב, הִתְעוֹרְרוּ,
יֵשְׁרוּ הֲדוּרִים לְעַמְּכֶם הָרָשׁ,
בְּטֶרֶם, מְצוּקִים, כַּמְּלוּנָה תִּתְפּוֹרְרוּ ;
מִבְטַחֲכֶם — קוּרֵי עַכָּבִישׁ, בֵּית עָשׁ,

אַל תֹּאמְרוּ „קְטֹנּוּ“, הֲטֶרֶם תִּתְבּוֹנְנוּ
פְּנֵי אֲבִיר יַעֲקֹב הַהֹלְכִים בַּקְּרָב !
מִימֵי זְרֻבָּבֶל יָדֵינוּ לֹא כוֹנְנוּ
מִפְעַל אַדִּירִים כָּמֹהוּ לָרֹב...

מִי בַז לְיוֹם קְטַנּוֹת ? הַבּוּז לַמִּתְלוֹצְצִים !
אַמְּצוּ רוּחֲנוּ וְאִתִּים ,עֲשׂוּ, —
עַד נִשְׁמַע מֵרָאשֵׁי הֶהָרִים מִתְפּוֹצְצִים
קֹלוֹת יְיָ הַקֹּרְאִים : ,עֲלוּ ! ...

אֶל הַצִּפּוֹר.

שָׁלוֹם שׁוּבֵךְ, צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת,
מֵאַרְצוֹת הַחַמּוֹת לְחַלּוֹנִי —
אֶל קוֹלֵךְ כִּי עָרֵב מַה נַּפְשִׁי כָלְתָה,
בַּחֹרֶף בְּעֵת עֲזַבְתִּנִי!

זַמְּרִי, סַפֵּרִי, צִפּוֹרִי יְקָרָה,
מֵאֶרֶץ מֶרְחַקִּים נִפְלָאוֹת;
הֲגַם שָׁם בָּאָרֶץ הַחַמָּה, הַיָּפָה
תִּרְבֶּינָה הָרָעוֹת, הַתְּלָאוֹת?

הֲתִשְׂאִי לִי שָׁלוֹם מֵאַחַי בְּצִיּוֹן,
מֵאַחַי הָרְחוֹקִים, הַקְּרוֹבִים?
הוֹי, מְאֻשָּׁרִים! הֲיֵדְעוּ יָדֹעַ
כִּי אֶסְבֹּל, הוֹי, אֶסְבּוֹל מַכְאוֹבִים?

הֲיֵדְעוּ יָדֹעַ מָה רַבּוּ פֹּה שׂוֹטְנַי,
מָה רַבִּים, הוֹי רַבִּים לִי קָמִים?
— זַמְּרִי צִפּוֹרִי, נִפְלָאוֹת מֵאֶרֶץ,
הָאָבִיב בָּהּ יִנְוֶה עוֹלָמִים...

הֲתִשְׂאִי לִי שָׁלוֹם מִזִּמְרַת הָאָרֶץ
מֵעֵמֶק, מִגַּיְא, מֵרֹאשׁ הָרִים?

הֲרַחֵם, הֲנַחֵם אֲדֹנָי אֶת צִיּוֹן,
אִם עוֹדָהּ עֲזוּבָה לַקְּבָרִים ?

וְעֵמֶק הַשָּׁרוֹן וְגִבְעַת הַלְּבוֹנָה —
הֲיִתְּנוּ אֶת מוֹרָם, אֶת נִרְדָּם ?
הֲהֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ הַשָּׁב בַּיְעָרִים
הַלְּבָנוֹן הַיָּשֵׁן, הַנִּרְדָּם ?

הֲיֵרֵד כִּפְנִינִים הַטַּל עַל הַר חֶרְמוֹן,
אִם יֵרֵד וְיִפֹּל כִּדְמָעוֹת ?
וּמַה שְּׁלוֹם הַיַּרְדֵּן שֶׁמֵּימָיו יִנְהָרוּ
כַּשֶּׁמֶן — שֶׁחָלְקוּ מֵחֲמָאוֹת ?

אִם עָב הֶעָנָן עַל הַרְרֵי צִיּוֹן
עוֹד לֹא תִפְרֹשׂ עָלָטָה צַלְמָוֶת ?
סַפְּרִי, צִפּוֹרִי, מֵאֶרֶץ בָּהּ מָצְאוּ
אֲבוֹתַי הַחַיִּים, הַמָּוֶת . . .

הַאִם לֹא נָבְלוּ הַפְּרָחִים שָׁתַלְתִּי.
כַּאֲשֶׁר נָבַלְתִּי אָנֹכִי !
אֶזְכְּרָה יָמִים כָּהֵמָּה פָּרַחְתִּי,
אַךְ עַתָּה זָקַנְתִּי, סָר כֹּחִי . . .

סַפְּרִי, צִפּוֹרִי, סוֹד שִׂיחַ כָּל שִׁירַי
וּמַה לָּךְ טַרְפֵּיהֶם לָחָשׁוּ ?

הֲבְשָׂרוּ נְחוּמִים, אִם קִוּוּ לְיָמִים
פִּרְיָמוֹ כַּלְּבָנוֹן יִרְעָשׁוּ ?

וַאֲחַי הָעוֹבְדִים הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה,
הֲקָצְרוּ בְרִנָּה הָעֹמֶר ? —
מִי יִתֶּן לִי אֵבֶר וְעָפְתִּי אֶל אֶרֶץ
בָּהּ יָנֵץ הַשָּׁקֵד, הַתָּמָר !

שָׁלוֹם [illegible] פּוֹרָה נֶחְמֶדֶת,
מֵאַרְצוֹ[illegible] חַלּוֹנִי, —
שָׁלוֹם [illegible] פּוֹרָה יְקָרָה,
צַהֲלִי [illegible]נִי !

הַכּוֹס.

הַגִּידִי לִי, אִמִּי אֲהוּבַת לְבָבִי,
הַאֱמֶת הַדָּבָר שֶׁסִּפֵּר אֲבִי אָבִי,
כִּי לִפְנֵי אֱלוֹהַּ, בִּמְרוֹמֵי גְבוֹהַּ,
עֹמֶדֶת מֵעוֹלָם כּוֹס פְּלָאוֹת עֲמֻקָּה,
וּבְכָל הַמַּתְלָאָה, כָּל צָרָה וּמְצוּקָה,
עָדֵינוּ מַגִּיעָה מִיַּד אַכְזָרִיָּה,
מֵעֵינֵי אֱלוֹהַּ אָז דִּמְעָה נוֹדֶדֶת,
נוֹדֶדֶת, וּפְנִימָה הַכּוֹסָה יוֹרֶדֶת,

וְעֵת כּוֹס הַפְּלָאוֹת תִּמָּלֵא בִּדְמָעוֹת,
אָז יָבֹא מָשִׁיחַ כַּבִּיר הָעֲלִילָה,
הוּא הַמָּשִׁיחַ — לִשְׁמוֹ בְּכָל תְּפִלָּה
בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ וּתְהִלּוֹת נַשְׁמִיעַ;
שֶׁאֵלָיו בַּת עַמִּי זֶה כַּמָּה מְחַכָּה,
מְחַכָּה וּמְחַכָּה וְעֵינָהּ נִמַּקָּה?...

* * *

—„אֱמֶת הוּא, בְּנִי, אֱמֶת, כֵּנָה וּקְדוֹשָׁה"
עֲנָתְהוּ הוֹרָתוֹ וַתּוֹרֶד אֶת רֹאשָׁהּ,
וַיֶּחֱרַשׁ הַיֶּלֶד וַתִּשְׂרֹר דְּמָמָה,
וַיַּחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת וַיִּשְׁאַל בִּשְׁנִיָּה:
וּמָתַי, הוֹרָתִי, כּוֹס זוֹ, כּוֹס הַפְּלָאוֹת,
מָתַי תִּמָּלֵא עַד שְׂפָתָהּ בִּדְמָעוֹת?
אוֹ אוּלַי כָּל דִּמְעָה וְדִמְעָה נִגֶּרֶת
בְּקֶרֶב הַשָּׁנִים הָרַבּוֹת נִחֶרֶת,
אוֹ אוּלַי... אוֹ אוּלַי תַּחְתִּיתָהּ נְקוּבָה?
אָז יִשָּׂא הַיֶּלֶד לְאֵם הָאֲהוּבָה
אֶת עֵינוֹ הַבָּרָה כַּשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת
בְּחֶסֶד וְחֶמְלָה וּנְהָרָה נִצַּחַת
וְאִמּוֹ עֲצוּבָה וְנוּגָה עָמְדָה
וְדִמְעָה כִּפְנִינָה בְּעֵינָהּ רָעֲדָה...

אֶל שַׂעֲרוֹת הַיֶּלֶד הַפְּנִינָה נָפָלָה,
מִשַּׂעֲרוֹת הַיֶּלֶד עַל מִצְחוֹ נָזָלָה.
הָהּ, אֵלִי אֵל צְבָאוֹת, זֶה אֶגֶל הַדִּמְעָה
גַּם אוֹתוֹ בְּכוֹסְךָ, כּוֹס דְּמָעוֹת נָא שִׂימָה! . . .

הַמַּחֲרֶשֶׁת.

(מנגינה „די סאָכע")

א. בְּמַחֲרַשְׁתִּי
כָּל אָשְׁרִי יָרַשְׁתִּי,
אֶרְאֶה חַיִּים טוֹבִים
וְלֹא אֶחְסַר מָה, בָּהּ!

וּבְקוּמִי מִשְּׁנָתִי
לֹא תָבֹא דַאֲגָתִי
לְבַקֵּשׁ אֶת מִחְיָתִי
עַל צָרְכֵי יוֹם הַבָּא:

לַחֹרֶף מוּכָן כְּבָר
הָאָסָם מָלֵא בָּר,
קָצְרוּ יָדַי וְלֹא־זָר
פֹּה עַל אֶרֶץ רַבָּה!

ב. בְּעֹשֶׁר
מִי יִחְיֶה בְּיֹשֶׁר

חַיֵּי שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט
כָּמֹנִי — הָאִכָּר?

בְּתֵת יָהּ גִּשְׁמֵי בְרָכָה,
מְלֶאתִי הַצְלָחָה,
אֲלֻמּוֹתַי אוֹלִיכָה
לְהַחֲיוֹת עוֹלָם כַּבָּר:

כַּסּוֹחֵר, כֶּחָרָשׁ,
כַּמַּלָּח, כַּפָּרָשׁ,
יַחַד עָשִׁיר וָרָשׁ —
וּבְכַסְפִּי נָקִי וְיָשָׁר!

ג. עַל הָרוֹכֵל
לְהַאֲמִין לְכָל־נוֹכֵל,
לְהִתְחָרוֹת, לְהִשְׁתַּכֵּר
כִּי אִם עַל לֶחֶם צָר!

מִתַּשְׁלוּמֵי פֵּרָעוֹן
הוּא מֻכֶּה בְשִׁגָּעוֹן
וְסוֹפוֹ עוֹד לְדֵרָאוֹן,
כִּי יֹאכַל גַּם חֵיל זָר:

אֲנִי רָחוֹק מִקְּרָבוֹת
מֵעֲרוֹךְ סִפְרֵי־חוֹבוֹת,
מִתַּשְׁלוּמֵי טוֹבוֹת, —
הֲלֹא יָדַי עוֹשׂוֹת בָּר!

ד. בַּעַל מַרְזֵחַ
יִשָּׂא מִכָּל קֵרֵחַ,
מִכָּל שׁוֹתֶה שִׁכּוֹר
כַּעַס וּמַכְאוֹבִים;

וְאַחַר תַּשְׁלוּמֵי מַס
וּלְשַׂר הַמַּשְׁקִים פְּרָס,
לוֹ רַק גֵּרָה אַחַת
תִּשָּׁאֵר מֵהַסּוֹבְאִים!

אֲנִי מִכָּל זֶה חָפְשִׁי,
מַס לֹא תֵדַע נַפְשִׁי,
קִמְחִי, צַמְרִי, דִּבְשִׁי —
לִי הֵם כָּל הַטּוֹבִים!

ה. לְמַזָּלִי,
אִם עוֹד יֶלֶד בָּא לִי
יִרְוַח לִי עוֹד יוֹתֵר
וְאֶקְנֶה עוֹד נַחֲלָה.

בָּעִיר כִּי יִרְבּוּ בָנִים
הֵם לְהוֹרָם כַּאֲבָנִים
וְכִי יִגְדְּלוּ בַשָּׁנִים
יוֹסִיפוּ לוֹ מַחֲלָה. —

אַךְ לִי הֵם נוֹלָדִים
לַעֲבֹד כַּעֲבָדִים,
וְכָל אַחַד הַיְלָדִים
לְרְוָחָתִי בָּא, אַךְ לָהּ!

ו. מִמּוֹתָרוֹת
אֵין לִי כָּל צָרוֹת,
כִּלְשׁוֹכְנֵי עִיר וָעִיר
בְּעֵמֶק הַבָּכָא;

שְׂמִיכָתִי זֹאת, הַבִּיטָה,
תִּצְלַח לִי לְשִׂמְטָה
וּלְפִי זֹאת הַשִּׁטָּה
תְּהִי כָּל הַמִּשְׁפָּחָה:

[...]רְנְגוֹל מְקִימִי,
[...]מֶשׁ מוֹרֶה יוֹמִי
וְהַמַּזָּל מְרִימִי
עַל בָּמֳתֵי הַצְלָחָה!

ז. רַעְיָתִי
עֹמֶדֶת לְעֶזְרָתִי,
בְּלִי שְׁפָחוֹת זוֹלְלוֹת
הִיא גְבֶרֶת מְאֹד נַעֲלָה!

לֹא תִתְאָו לִרְדִידִים,
לְאֶצְעָדוֹת וְלִצְמִידִים,
לָשׂוּחַ עִם יְדִידִים, —
בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ!

בְּבֵיתִי מִתְעַסֶּקֶת,
לְבָנַי הִיא מֵינֶקֶת,
וְהִיא בְּרִיאָה מוּצֶקֶת
וְרַק שִׂמְחָה וְצָהֳלָה!

ח. אֶת־בִּתִּי
הֵן טוֹב לִי תִתִּי
לְאִישׁ עוֹבֵד יָשָׁר,
בְּלִי מֹהַר וְנֶדֶן;

בָּעִיר, רְאוּ, הַכַּלּוֹת
כָּל־הוֹן הוֹרָן מְבַלּוֹת,
וּמְבִיאֹת שׁוֹאֲלוֹת
כָּל־אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדָן;

לִבְנוֹתַי אֶמְצָא חִישׁ
בִּמְקוֹם מוֹשְׁבֵי אִישׁ,
וְנֵדֶן עֵז עִם תַּיִשׁ, —
אֲשֶׁר נִצְחִי בְּעֵדֶן!

ט. וְעַל כָּבָה
יְהִי זִכְרָם לִבְרָכָה —
כָּל־הַשָּׁבִים לְצִיּוֹן
וַהֲרִיסוֹתֶיהָ בּוֹנִים!

גַּם בָּרְכָה, אֱלֹהֵינוּ,
אֶת תּוֹמְכֵי פָּעֳלֵנוּ
וְעוֹזְרֵי מוֹשְׁבוֹתֵינוּ,
„וְרַבָּבֶלִים הָאַחֲרוֹנִים"!

וְכַאֲשֶׁר הַמּוֹשָׁבוֹת
תַּעֲלֶינָה לִרְבָבוֹת,
יַכִּירוּ הַלְּבָבוֹת
אֶת אֵלֶּה הַגְּאוֹנִים!